

Arjen ekotekoja Kettusessa

Kestävä kehitys on yksi perusarvoista tuusulalaisessa toimintakeskus Kettusessa. Ekologisuuden toteuttaminen arjessa on tuonut hyvää mieltä niin henkilökunnalle kuin asiakkaillekin – ja pääpalkinnon energiansäästökilpailussa.

TEKSTI: PEKKA KARPPINEN 2018

Toimintakeskus Kettusessa ohjaajana työskentelevä **Anni Nuutilainen** asteli huhtikuussa 2018 Tuusulan kunnantalolle jännittynein mielin. Alkamassa oli tilaisuus, jossa julistettaisiin kunnan kiinteistöjä koskevan energiansäästökilpailun voittaja.

”Tiesimme etukäteen olevamme kolmen finalistin joukossa. Osallistuimme kilpailuun sillä asenteella, että teemme mitä teemme ja katsomme, mihin se riittää.”

Tuloksena oli ykkössija. Palkitsemisperusteissa painotettiin Kettusen energiansäästö- ja ekotekojen monipuolisuutta, mitä ilmensi Suomi 100 -hengessä toteutettu sadan ekoteon kampanja.

Maineen ohella tuli mammonaa 3 000 euroa.

”Kun kerroin asiakkaillemme palkinnosta, he antoivat spontaanisti raikuvat aplodit!”

Voittorahoilla päätettiin lähteä retkelle Nuuksiossa sijaitsevaan luontokeskus Haltiaan.

Palkintoraatina toimi Tuusulan kunnan energiategohkuustyöryhmä, jonka kokoonpanoon kuuluu projektikoordinaattori **Tapani Hänninen** Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksesta.

”Kettusessa ekologinen toiminta on asiakkaiden ja henkilökunnan yhteinen juttu. Myös muiden ekotukikiinteistöjen osalta parhaat tulokset on saavutettu niissä kohteissa, joissa toimintaa toteutetaan Kettusen tavoin yhteistyönä ja hyvällä asenteella.”

Ekotukihenkilökin tarvitsee tukea

Hanke julkisten kiinteistöjen energia- ja materiaalitehokkuuden parantamiseksi käynnistyi Uudellamaalla keväällä 2013. Kaikki kymmenen KUUMA-kuntaa hakevat keinoja, joilla mm. vähennetään kiinteistöjen kasvihuonekaasupäästöjä ja energiankulutusta.

Jokaiseen hankekiinteistöön on nimetty henkilökunnasta ekotukihenkilöitä, joiden tehtävänä on opastaa työyhteisöä ekologisesti kestäviin toimintatapoihin. Tuusulassa on 21 ekotukihenkilöä 12:sta eri kiinteistöistä, ja Nuutilainen on yksi heistä.

”Esimies kysyi minua tehtävään, koska tiesi, että olen kiinnostunut ympäristöasioista.”

Taakalta ei ekotukihenkilönä toimiminen ole missään vaiheessa tuntunut.

”Olen saanut esimieheltäni **Päivi Jauhiaiselta** täyden tuen ja työkaverinikin ovat saman henkisiä, joten minulla on ollut siinä mielessä helppoa.”

Hanketta koordinoiva Hänninen alleviivaa yhteishengen merkitystä.

”Tarkoitus ei tosiaankaan ole, että ekotukihenkilö puurtaa yksin. Kun hän saa myös muut mukaan ekotukitoimintaan, homma yleensä toimii hyvin.”

Kettusen kiinteistönhuollosta vastaava **Jan Jompero** nimettiin ekotukihenkilöksi v. 2018. Kaikissa hankkeen ekotukikohteissa ei ole vielä kiinteistönhuollon edustajaa mukana hanketoiminnassa,

mutta jatkossa tavoitteena on saada jokaisessa kohteessa myös kiinteistönhoitaja osalliseksi toimintaan.

Tuusula on solminut työ- ja elinkeinoministeriön kanssa energiatehokkuussopimuksen, jonka avulla pyritään pienentämään kunnan energiankulutusta runsaat 10 prosenttia vuoteen 2025 mennessä. Vertailuvuosi on 2015.

Virrat kiinni ja materiaalit kiertoon

Sähköä, lämpöä ja materiaaleja säästetään Kettusessa pienillä päivittäisillä teoilla, joiden yhteisvaikutus on suuri. Valojen sammuttaminen tyhjiksi jäävistä tiloista ja tietokoneiden sulkeminen päivän päätteeksi käy jo rutiinilla. Earth Hour -ilmastotapahtumaa edeltäneenä maaliskuisena perjantaina toimintakeskuksessa vietettiin koko päivä luonnonvalossa.

”Olimme tehneet hienot Earth Hour -kyltit valokatkaisijoihin. Yleisperiaatteena toki on, että silloin kun valoa tarvitaan, sitä myös käytetään”, Nuutilainen kertoo.

Ikkunoiden kautta tapahtuvaa lämpöhävikkiä vähennetään sulkemalla sälekaihtimet talvisin yöajaksi. Pattereiden edessä ei ole verhoja eikä huonekaluja, jotta lämpö pääsisi kulkeutumaan vapaasti huonetiloihin.

Vettä ei lasketa hanoista tarpeettomasti. Keittiöön on lisäksi asennettu vettä säästävä hana ja wc-tiloihin automaattihanoja. Tiski- ja pyykkikoneet pyörivät vain täysinä.

Tulosteita otetaan harvoin ja harkiten paperiarkin molemmille puolille.

Energiansäästön ohella Kettusessa huolehditaan erityisesti kierrätyksestä. Keräyspaperi ja -kartonki, keräysmetalli ja -lasi sekä keräysmuovit lajitellaan paikan päällä. Jätekatoksessa on omat keräysastiansa paperille, kartongille ja sekajätteelle, muut viedään alueelliseen keräyspisteeseen. Biojätettä varten keskuksessa on lämpökompostori, ja jätteen syntymistä ennaltaehkäistään niin hyvin kuin pystytään.

”Vaikka ruokaa tilataan mahdollisimman tarkasti, sitä jää väkisinkin yli tämänkokoisessa laitoksessa.”

Ruokailijoita on enimmillään nelisenkymmentä.

”Kerran viikossa meillä on kasvisruokapäivä. Ja hyvin maistuu!”

Kukin kykyjensä mukaan

Tuusulan kunnan ylläpitämässä toimintakeskuksessa tarjotaan mielekästä tekemistä kehitysvammaisille henkilöille ja tuetaan heidän työskentelyään myös keskuksen ulkopuolella. Aivan kuten työ- ja päivätoimintaan, ekotukitoimintaan asiakkaat voivat osallistua omien kykyjensä mukaan. Ruokailun tai kahvihetken päätteeksi tehdään lajitteluratkaisuja siitä, mitä laitetaan bio- ja mitä sekajäteastiaan. Kierrätysvastaavat huolehtivat eri tiloihin sijoitettujen lajitteluastioiden tyhjentämisestä.

”Meillä on onneksi paljon tekijöitä, ja vastuuta koetetaan jakaa niin, että mahdollisimman moni osallistuisi kierrätykseen.”

Joskus järjestetään lajitteluharjoituksia ja kannustetaan asiakkaita kiinnittämään kierrätykseen huomiota kotioloissakin.

”Myös monet kollegat ovat sanoneet, että nämä jutut siirtyvät kotiin. Lisäksi tulee hyvä mieli, kun yrittää tehdä oman osansa.”

Anni Nuutilainen näkee ekologisuuden vakiintuneen vuosien myötä osaksi Kettusen toimintakulttuuria. Ekotukitoiminnan järjestämisen ei hänen mielestään pitäisi olla ylivoimaista millään työpaikalla.

”Onnistuminen on kiinni vain siitä, että asiat tehdään helpoiksi eivätkä ne lisää kenenkään työmäärää merkittävästi.”

Tapani Hännisen mukaan toiminnan tavoitteena on löytää ja edistää käytäntöjä, joilla kiinteistöjen kulutuslukemat kääntyvät laskuun.

”Hyviin tuloksiin johtaneita toimenpiteitä nostetaan esille tavoitteena mallintaa niitä laajasti kuntien eri kiinteistöihin.”

Pääteemaksi energia- ja materiaalitehokkuuden rinnalle hän nostaa ympäristökasvatuksen.

”Pidän tärkeänä, että esim. kouluissa ja päiväkodeissa annetaan hyviä toimintamalleja, jotka sitten siirtyvät yhteiskunnassa eteenpäin. Monesti juuri päiväkotilapset ovat kotitalouksien parhaita jäteneuvoja!”